

Het Schrijvertje

IVN Roermond e.o.

Winter 2020

Jaargang 31, nummer 1

ivn natuur
educatie

Van de redactie

Door Frans Hendriks

U bent van ons gewend om een seizoensgebonden foto op de voorpagina aan te treffen. Dit keer is het dat óók, het is alleen niet het vanzelfsprekende vorsttafereel. Een prachtige winterse zonsopkomst op de Lüsekamp aan de noordkant van NP De Meinweg. Peter Keijzer maakte deze foto. Vorst en sneeuw beginnen helaas tot nostalgische ervaringen te behoren. Vandaar dat we hiervoor hebben gekozen om zodoende aan te sluiten bij de werkelijkheid. Ook de foto van 'onze vogelaars' is een winteropname.

We hebben een blad vol interessant materiaal, bovendien met meer pagina's dan gemiddeld. In samenspraak met het bestuur mochten we ertoe besluiten om zoveel mogelijk de ons toegezonden kopij te plaatsen. Ook omdat deze coronatijd ons vaker thuis laat zijn en we meer tijd laten hebben om te lezen. En..... natuurlijk omdat we elkaar minder zien en dit medium ervoor geschikt is onze leden te informeren waarmee eenieder zoal mee bezig is of kan zijn.

Want ondanks de in ieders leven ingrijpende maatregelen om de verspreiding van het virus in te dammen, is er nog voldoende te beleven en gebeurt er nog het een en ander. Kijk eens naar de IVN Natuuracademie met allerlei cursussen of naar IVN Routes om natuur wandelend te ontdekken. Allemaal activiteiten die ontwikkeld zijn door IVN'ers met onze gedeelde liefde voor de natuur en de vrij te besteden ruimte. Ook de initiatieven rondom duurzaamheid, bermbeheer of de aanleg van Tiny Forests liggen niet stil. Lees erover en laat het een opkikker zijn.

Ons Schrijvertje is een podium waar ook u gebruik van kunt maken. Laat ons weten waarmee u bezig bent of welke ideeën u heeft. Wij besteden er gepaste aandacht aan. Laten we deze coronatijd, waarin we minder activiteiten gezamenlijk kunnen ondernemen, gebruiken voor het bedenken van nieuwe initiatieven. Laat mooie gedachten zich ontwikkelen tot plannen voor de nabije toekomst.

Maar ook door deel te nemen aan het maken van dit blad kunt u overgebleven energie en inspiratie een zinnige richting geven. Denk en doe mee! Het kost concreet slechts twee keer twee uur per kwartaal om het blad inhoud te geven. Wel is er permanente aandacht nodig voor mogelijke onderwerpen die u tegenkomt.

Veel verenigingen krijgen door het ontbreken van concrete gemeenschappelijkheid een flinke oplawaai. Laat ons IVN als voorvechter voor instandhouding van onze natuurlijke omgeving dit niet gebeuren. Ons jaarprogramma heeft een deuk opgelopen maar in dit blad en op onze site kunt u kennis nemen van betrokkenheid en enthousiasme. En dat mag een opsteker zijn.

Fijne feestdagen, goede gezondheid en een goed nieuw jaar gewenst.

O ja, de uiterst datum om kopij voor het lentenummer in te sturen is 22 februari

Van de bestuurstafel

Nieuws van de afdeling

Op de ALV van 23 september werd een nieuw bestuur gekozen. De samenstelling is als volgt:

Peter Kessing, voorzitter

Hubertine Broekmans, secretaris

Yves Monod de Froideville, penningmeester

Astrid Janissen, lid.

Er is nog 1 vacature.

Op 19 november wordt de tweede Tiny Forest "Het vlin-derbos" in de wijk De Kemp aangeplant. (naast basisschool de Mozaïek).

Nieuws uit de regio

In het regio-overleg wordt gekeken hoe het samenwerkingsverband het beste gestalte gegeven kan worden.

Nieuws uit het district

De voorbereidingen voor een bomenfestival in het voorjaar van 2021 zijn in volle gang. IVN Roermond doet mee met een tweetal activiteiten.

Nieuws van de Landelijke Raad

De fusie van de Vereniging en de Stichting per 1 januari is uitgesteld. Wel wordt er vanaf 1 januari gewerkt alsof wij één vereniging zijn.

Foto is een inzending voor de Groene Camera Trofee

Bestuur IVN Roermond e.o.

Voorzitter	Peter Kessing voorzitter@ivnroermond.nl
Secretaris	Hubertine Broekmans secretariaat@ivnroermond.nl
Penning- meester	Yves Monod de Froideville penningmeester@ivnroermond.nl
Bestuurslid	Astrid Janissen astrid.janissen@ivnroermond.nl
Bestuurslid	vacature

Email: bestuur@ivnroermond.nl

Foto is een inzending voor de Groene Camera Trofee

Van de voorzitter

Door Peter Kessing

Alweer het laatste nummer van het jaar. Een wel zeer bewogen jaar. Wij begonnen voortvarend met twee winterwandelingen, maar al direct moesten wij onze activiteiten van het jaarprogramma opschorten wegens de Covid-19-besmettingen. Wij dachten toen nog dat het voor korte tijd zou zijn. Later bleek dit te optimistisch en moesten wij ons hele programma voor 2020 annuleren. Een moeilijke beslissing aangezien ons jaarprogramma een van de kernactiviteiten is van onze vereniging. Ook de meeste activiteiten binnen de werkgroepen werden stilgelegd. Het natuurcafé werd ook geannuleerd. En zo werd het heel stil binnen IVN Roermond. Nog net voordat alles weer gesloten werd hebben wij nog een algemene ledenvergadering kunnen houden zodat wij weer over een gekozen bestuur kunnen beschikken. Met het bestuur en de programmacommissie kijken wij wat er voor 2021 mogelijk en verantwoord is. Zodra het weer kan moet alles weer doorgang vinden. Op korte termijn moet ook weer overlegd worden met de werkgroepen en commissies over wat mogelijk is voor 2021. Tenslotte willen wij geen stille maar een actieve vereniging zijn. Genieten van de natuur kan op dit moment alleen maar veilig individueel of in zeer kleine groepen. Veel mensen hebben in deze tijd de natuur weer herontdekt als medicijn voor lichaam en geest. Daar moeten wij als IVN zeker gebruik van maken. Onze missie is immers mens en natuur dicht bij elkaar te brengen.

Rest mij nog u allen hele fijne feestdagen en een gezond 2021 toe te wensen met veel natuurplezier.

Colofon

Nummer 123, december 2020
 Voorpagina: winterse zonsopgang,
 Lüsekamp
 en cursus landschapsgids
 Foto's: Peter Keijzer en eronder
 inzending Groene Camera Trofee

Redactie:

Frans Hendriks, Laur Lennards,
 Frank Heinen, Marieke Michels

Vormgeving:

Frans Hendriks, Marieke Michels

Email:

hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Print: Editoo B.V. - www.editoo.nl

Website: www.ivnroermond.nl

Ledenadministratie: ledenadmini-
 stratie@ivnroermond.nl

Bankrekening:

NL18RABO 0135 8373 67

Inhoudsopgave

2	- Van de redactie
	- Van de bestuurstafel
3	- Van de voorzitter
4	- Energietransitie
5	- De grote bosmuis
6	- Bomen Kapellerlaan
9	- IVN bomenfestival
10	- Mijn naam is Haas
12	- Duurzaamheid
	- Maas, Roer en Hambeek
14	- IVN Natuuracademie
15	- Bermbeheer
	- Herenboeren
16	- Soortenbeleid
17	- NL doet
	- Groene Camera Trofee
18	- Tiny Forest op de Kemp
	- Waterteunisbloem
19	- Ommetje Roerdal
20	- Contactpersonen

Onze sponsors vindt u op de pa-
 gina's 4, 8, 16 en 20

**Meer informatie over onze
 afdeling en haar activitei-
 ten kunt u geactualiseerd
 vinden op onze website
www.ivnroermond.nl.**

In Roermond samen aan de slag met de energietransitie?

Door Janne Opmeer

RoerOm Energie zoekt (actieve) leden en wil starten met Postcoderoosproject

Het is leden van IVN Roermond e.o. vast bekend dat de uitstoot van CO₂, dat vrijkomt bij de verbranding van o.a. fossiele brandstoffen, bijdraagt aan de snelle klimaatverandering die zich op dit moment aan het voltrekken is. Dat deze snelle klimaatverandering allerlei problemen oplevert voor onze ecosystemen maar ook voor onszelf is vast ook bekend. Om deze CO₂-uitstoot naar beneden te krijgen is een zogenaamde "energietransitie" nodig. Dat betekent allereerst minder energie gebruiken en wat we aan energie gebruiken zoveel mogelijk duurzaam opwekken. De laatste jaren zijn binnen Nederland energiecoöperaties ontstaan die lokaal, samen met inwoners, aan de slag willen met de energietransitie. Ook in Limburg bestaat al enige jaren een flink aantal van dergelijke energiecoöperaties. Deze coöperaties zijn actief met het helpen van inwoners bij het nemen van energiebesparende maatregelen. Ook zijn diverse coöperaties actief met het opwekken en leveren van duurzame energie. Voorbeelden hiervan binnen het werkgebied van IVN Roermond e.o. zijn: Leudal Energie, Duurzaam Roerdalen en RoerOm Energie in Roermond. Daarnaast is Coöperatie Zuiden-wind actief. Deze laatste coöperatie richt zich tot op heden specifiek op het ontwikkelen van windmolens en is daarin bijzonder succesvol met de bouw van o.a. de Coöperwiek^[1], windpark Heibloem en windpark Ospel-dijk.

Eerste project RoerOm Energie in de pijplijn: een Postcoderoosproject

RoerOm Energie, actief binnen de gemeente Roermond, is een coöperatie die al in juni 2015 is opgericht. Zij kreeg in tegenstelling tot veel andere lokale coöperaties haar eerste jaren weinig medewerking van de gemeente. Ondertussen heeft de gemeente haar mening gewijzigd en wil ze graag constructief samenwerken. RoerOm Energie gaat, zoals het er nu uitziet, aan de slag met de voorbereiding van een zogenaamd Postcoderoosproject. De gemeente Roermond lijkt van plan daarvoor een gratis een dak ter beschikking te stellen. Een Postcoderoosproject is interessant voor mensen die graag hun energie duurzaam zouden willen opwekken, maar geen mogelijkheid hebben voor het leggen van zonnepanelen op hun eigen dak. Dit

Zonnecollectoren in een nieuwbouwwijk, foto Frans Hendriks

kan zijn omdat ze de woning huren, hun dak niet geschikt is om zonnepanelen op te leggen of ze te maken hebben met een Vereniging van Eigenaren (VVE) die geen panelen wil leggen. Het Postcoderoosproject wordt hopelijk het eerste van een reeks succesvolle energieprojecten welke RoerOm Energie wil organiseren.

Wordt actief bij RoerOm Energie

Om onder andere dit project voor elkaar te krijgen, is RoerOm Energie op zoek naar enthousiaste leden die mede de kar willen trekken. Woon je in Roermond en wil je een steentje bijdragen aan een democratische en betaalbare energietransitie? Wil je meer weten over het Postcoderoosproject dat binnenkort van start gaat? Neem dan contact op met Alexander Brouns (secretaris a.i.) via: info@roeromenergie.nl.

Woon je in één van de andere gemeenten van het werkgebied van IVN Roermond e.o. en wil je weten of daar een energiecoöperatie actief is? Kijk dan eens op de website van Rescoop Limburg, een overkoepelende coöperatie waarvan de meeste Limburgse coöperaties lid zijn: <https://rescooplimburg.nl>

[1] In januari 2017 bracht de IVN Roermond als onderdeel van het jaarprogramma, na een lezing over duurzame energie en toegespitst op windenergie bij Bezoekerscentrum Leudal een bezoek aan de Coöperwiek.

Boekhandel en Antiquariaat

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond

Nieuwe en antiquarische boeken over natuur en heemkunde, 2e hands literatuur en boeken over geschiedenis, kunst en nog veel meer !

Woensdag, vrijdag, zaterdag open van 11.00 - 17.00
Donderdag open van 14.00 - 17.00 uur

telefoon: 0475 - 33 46 65 | e-mail: boomboekhandel@freeler.nl

Grote bosmuis, foto CC0, Creative Commons

De grote bosmuis in Nationaal Park De Meinweg

Door Frank Heinen

In het Meinweggebied wordt al jarenlang intensief onderzoek verricht naar de plaatselijke herpetofauna. Soms leveren die onderzoeken ook interessante ‘bijvangst’ op. Dat gold vooral voor het (inmiddels beëindigde) onderzoek op een aantal voormalige, inmiddels sterk verruigde akkers langs de Lange Luier. Hiervoor werden in rasters uitgelegde stalen platen gebruikt, schuilplekken die een grote aantrekkingskracht uitoefenen op met name hazelwormen (*Anguis fragilis*) en gladde slangen (*Coronella austriaca*). Maar de platen, en dat met name het onderliggende pakket hooi en de ingegraven houten kistjes, bleken ook populaire schuil- en nestplekken te zijn voor muizen. Hoewel de rosse woelmuis (*Myodes glareolus*) en gewone bosmuis (*Apodemus sylvaticus*) veruit het vaakst onder de platen zijn aangetroffen, stuitten de onderzoekers ook meermaals op grote bosmuizen (*Apodemus flavicollis*).

Die laatste soort werd tot op dat moment slechts zelden waargenomen in het gebied. Het was dus grotendeels gis-

sen naar de verspreiding en het voorkomen van de grote bosmuis in het Meinweggebied. Is de Lange Luier een plaatselijke hotspot? Of komt het beestje in de Meinweg algemener voor dan we misschien denken? Die vragen vormden de aanleiding voor een door langjarig natuuronderzoeker Willem Vergoossen en stagiaire Demi Juwett uitgevoerd onderzoek naar het voorkomen van de grote bosmuis in Nationaal Park De Meinweg. Een studie die mooie en verrassende resultaten opleverde.

Grote of gewone bosmuis?

Op het eerste gezicht verschillen de gewone en grote bosmuis nauwelijks van elkaar. Ze behoren allebei tot de ware muizen (*Muridae*) en zijn beide getooid met grote, opvallende oren. Daarnaast zijn alle twee de soorten in het bezit van een spitse snuit en lange staart. Als je de tijd krijgt om ze wat nader te bekijken (wat niet gemakkelijk is gezien de snelheid en nerveuze inborst van de knaagdierdjes), zijn er wel degelijk verschillen. Met een kopromplengte van 85-130 millimeter en een staartlengte van 90-135 mm is de grote bosmuis bijvoorbeeld beduidend groter dan zijn neefje, die het moet doen met lengtes van 75-110 mm (kop-romp) en 70-115 mm (staart). Dit lengteverschil zorgt er uiteraard ook voor dat de grote bosmuis zwaarder is dan de gewone.

De meestal volledig doorlopende oranjegele band op de keel is een opvallend kenmerk waar je de grote bosmuis vaak aan herkent. Bovendien is de scheiding tussen de witte buik en roodbruine rug bij de grote bosmuis veel scherper dan bij de gewone. Daarnaast vertoont de grote bosmuis vaak uitgesproken ‘ADHD-gedrag’. Bij verstoring maken de beestjes spectaculaire sprongen om zich zo snel mogelijk uit de voeten te maken. Ze reageren bovendien heftiger op aanraking (bijten, spartelen) dan hun kleinere verwanten.

Grote bosmuis, ter inventarisatie gevangen, foto Frank Heinen

Vallen in 28 kilometerhokken

Om een goed beeld te krijgen van het voorkomen van de grote bosmuis in NP De Meinweg, werden in 28 kilometerhokken Longworth-vallen geplaatst. Zo'n val bestaat uit twee delen: een tunneltje, met daarin het deurtje dat dichtvalt als een muis de val inloopt, en een ruimte aan de achterkant waarin het dier verblijft tot de val wordt geleegd. De onderzoekers kozen in elk kilometerhok voor de gunstigste locaties, wat in de praktijk meestal neerkwam op verschillende bostypen. De vallen werden eenmaal daags gecontroleerd. Om het stressniveau bij de muizen zo laag mogelijk te houden, is het hanteren van de dieren tot een minimum beperkt. Dat kan goed door de beestjes vanuit de val in een zakje te schudden en ze van daaruit in een plastic box (pet keeper) te plaatsen. Na het opnemen van alle gegevens, gaven de onderzoekers de gevangen muizen uiteraard hun vrijheid weer terug.

Gesettelde Meinwegbewoner

Het onderzoek leverde leuke en opmerkelijke resultaten op. De belangrijkste conclusie: de grote bosmuis is in het Meinweggebied een stuk algemener dan je op basis van 'gewone' veldwaarnemingen zou verwachten. De soort

werd in 24 van de 28 onderzochte kilometerhokken waargenomen. Op veruit de meeste locaties zijn beide soorten bosmuizen gevangen, terwijl alleen in de kilometerhokken 15, 23 en 24 wel gewone maar geen grote bosmuizen zijn aangetroffen. Slechts op één locatie werd wel de grote bosmuis, maar geen enkele gewone bosmuis gevangen. Wat ook opvalt is dat de meeste vangstlocaties met hoge aantallen grote bosmuizen relatief weinig bodembedeking hebben.

Op basis van het aantal vangsten lijkt de kern van het verspreidingsgebied van de grote bosmuis zich globaal gezien in het westelijke en noordelijke deel van de Meinweg te bevinden, terwijl de dichtheid aan gewone bosmuizen hoger is in het oosten en zuiden. Mogelijk is de grote bosmuis bezig met een spectaculaire opmars in de Meinweg, waarbij hij op sommige plekken de gewone bosmuis verdringt. Uit onderzoek in andere gebieden blijkt dat de brutalere en forsere grote bosmuis zijn kleinere familielid kan 'wegconcurreren'. Het zou interessant zijn om middels een toekomstige vervolgstudie na te gaan of dit scenario zich in het Meinweggebied ook aan het voltrekken is.

De bomen van de Kapellerlaan

Door Wilbert Dekker

Deze zomer waren fietsen en wandelen op de Kapellerlaan een groot plezier dankzij de hoge bomen. De bodem niet heet door de schaduw, verkoeling door verdamping en dus lagere temperatuur. De 119 platanen uit 1997 zorgen voor die verkoeling. Tot groot verdriet van velen moeten deze gaan verdwijnen. Maar na afweging van allerlei aspecten

wilden bij een peiling onder de 240 bezoekers van een inloopavond in februari 2018 106 mensen een nieuwe inrichting met nieuwe bomen, 20 mensen wilden deze bomen houden en 18 waren neutraal over de mogelijkheden. De klankbordgroep die 7 keer bij elkaar kwam was ook verdeeld.

Kapellerlaan in de zomer, foto Frans Hendriks

In 1996 en 1997 is de Kapellerlaan ingericht met vrij liggende fietspaden en ruim honderd platanen. De gemeenteraad heeft in juni 2019 besloten om deze laan opnieuw aan te pakken. De gebrekkige riolering, het slechte wegdek, de verkeerde plek van de bomen in te kleine plantgaten, ombouw van 50- naar 30km-gebied en duurzaam inrichten met klinkers en het afkoppelen van hemelwater waren de redenen voor deze kostbare herinrichting.

In 1996 zijn beslissingen genomen met grote gevolgen. Om geen parkeerplaatsen voor auto's op te offeren, besloot men om de 119 platanen vlak naast het fietspad te planten in te kleine plantgaten van amper één vierkante meter. De stam van de bomen wordt steeds dikker en dat gaat ten koste van het toch al smalle fietspad. Als bomen wel geknot of gesnoeid waren, waren de stammen ook dikker geworden. Langs de Roer zijn bij de herinrichting in 1995 wilgen geplant: 5 takken van 2 cm dik zijn nu respectabele bomen hoewel regelmatig geknot. In het "Boomeffect- en groeiplaatsonderzoek" van ingenieursbureau Haskoning is aangegeven dat de wortelopdruk overal steeds meer problemen zal veroorzaken. Op de Spoorlaan zijn 40 jaar geleden ook platanen geplant, maar heeft de

gemeente vorig jaar het plantgat voor zeven bomen ten koste van de rijweg vergroot. Op de Kapellerlaan komen straks 115 lindes, plus nog 6 in de Marijkestraat met ieder een plantgat van 2.5 bij 2 meter: vijf keer groter dan nu. Ook elders komen nog eens twee keer 119 bomen als compensatie. De eerste 17 zijn al geplant in de grote speelwei- de langs de Roer. Over hergebruik van de 100 stammen van de platanen die weg moeten, zijn enkele bestemmingen in onderzoek. Meer ruimte voor de nieuwe lindes betekent iets minder parkeerplaatsen voor auto's. Van 115 naar 107 vakken van 6 meter.

De tweede belangrijke beslissing in 1996 was het besparen van kosten door het nieuwe asfalt boven op het oude, slechte asfalt met steeds meer scheuren te leggen. Hier-

door liggen de rijbaan en de parkeerstrook hoger dan de fietspaden. Met als gevolg grote diepe plassen op de fiets- en voetpaden na stevige buien. En dat gebeurt door het veranderende klimaat steeds vaker. Dit jaar al zeker drie keer. De rijweg moet lager en opnieuw gefundeerd worden, waarbij de wortels van de bomen die er nu staan beschadigd zouden worden.

De derde beslissing in 1996 was om de riolering niet overal te vervangen. Sindsdien zijn op meerdere plaatsen alsnog grote reparaties aan het riool nodig geweest, wat goed te zien is aan de grote stukken vernieuwd asfalt op vele plekken. Ook dit zou ten koste gaan van de wortels van de bomen.

Op veel plekken in Roermond staan platanen: 25 langs oprijlaan naar Concordia, een groot aantal langs de Wilhelminasingel tussen DOC en de weg, Spoorlaan Noord, voor Gilde Opleidingen aan de Bredeweg en tot 2008 op de Godswaersingel. Overal hebben ze goede plek om uit te groeien, behalve op de Godswaersingel: die platanen stonden te dicht op de huizen zodat ze bijna allemaal naar het midden van de weg krom groeiden. Op de Spoorlaan hebben ze nu extra ruimte gekregen.

Na de herinrichting komen er lindes terug op de Kapellerlaan. Bij de aanleg van de Kapellerlaan in 1730 werd al een groep lindes rond de Kapel aangeplant en twee rijen iepen op de laan zelf. In de Tweede Wereldoorlog zijn veel bomen gesneuveld. De in 1947 geplante lindes hebben het, waarschijnlijk wegens de hogere druk van het toen nieuwe aardgas, niet gered. In 1963 zijn er hazelaars geplant die het op veel plekken niet goed deden. Wel kon je op zondagmorgen veel eekhoorns in de weer zien met de hazelnoten.

Andere verbeteringen zijn de inrichting als 30km-weg en de bestrating met een mooie kleur klinkers, duurzamer dan asfalt. Door de afkoppeling van in totaal ruim 13.000 m² naar ondergrondse voorzieningen leveren we een belangrijke bijdrage aan het bestrijden van de verdroging. Door de aanleg van twee uitkijkpunten op de Roer komt er eindelijk mooi uitzicht op het Roerdal.

De laatste jaren zijn er veel meer bomen geplant in Roermond. Langs de Bredeweg stond geen enkele boom, maar staan er nu ruim 100. Aan de Maastrichterweg zijn in 2006 ruim 60 beuken geplant. In Swalmen zijn 3 hectare aan grondgebied met bomen ingeplant. Op veel plaatsen zijn extra bomen geplant.

Zeker is dat er straks een majestueuze weg ligt naar de Kapel in 't Zand met het Mariabeeldje uit de 15e eeuw, de Galgenberg met heksenverbranding in 1613, het Oude Kerkhof uit 1785, de Kapelse Molen uit 1885, het Kruiswegpark ingewijd op 18 augustus 1920 (!) en de heringerichte Synergieschool uit 1922.

Diep geworteld. Bomen in de Nederlandse schilderkunst.

Zo heet de tentoonstelling die het Dordrechts Museum bij het 50-jarige jubileum van de Bomenstichting samenstelde. Ruim 70 schilderijen van Jacob van Ruisdael in de 17e eeuw, via Vincent van Gogh tot Mondriaan en hedendaagse schilders. Van 11 november tot en met 5 april 2021 op dinsdag tot en met zondag, tickets via website reserveren.

DE BUSJOP

eten en genieten

Reserveer via info@debusjop.nl of 0475-491139

Vraag naar de voorwaarden

HIGH FIVE

Naast het welbekende High Tea concept bieden wij nog vier extra varianten aan: High Beer, High Wine, High Kids en High Bob. Voor ieder wat wils en daarom kan deze High Five per gezelschap gecombineerd genuttigd worden.

LIMO Bob SERVICE

Een avond als een echte VIP behandeld worden? Dat kan!

Laat u gratis ophalen en thuisbrengen door onze LimoBob Service.

**Een fijn vast gegeven:
ledere zondag**

(zonnig, droog en... ongeacht het weer!)

**live muziek
vanaf 14.00 uur!**

Verwenbon

Met deze Verwenbon zit u altijd goed.
Het cadeau kan worden ingezet voor: High Tea, High Beer, High Wine, High Kids en High Bob. Het is niet mogelijk om de Verwenbon te gebruiken voor de High Five per gezelschap gecombineerd genuttigd worden.

janWelters

autoservice

APK Keuringsstation
Moderne diagnose apparatuur
Grote- en kleine beurt
Onderhoudsbeurt alle merken
auto's en lichte bedrijfswagens

Schadereparatie en expertises
Kruit reparatie en vervanging
Bandenservice, alle merken
Opslag banden
Aircospecialist reinigen en diagnose

Edisonweg 5a - 4101 XJ Echt - Tel: 0475 48 13 65
www.autoservicejanwelters.nl
www.facebook.com/autoservicejanwelters

WEPA Nederland B.V.

Boutestraat 125 - 6071 JR Swalmen
Postbus 9013 - 6070 AA Swalmen

Telefoon 088-0183000

info@wepa.nl
www.wepa.nl

DÉ AUTO VOOR BUITEN

VOLVO Rutten

BOXMEER ROERMOND VENLO WEERT

AUTOBEDRIJFRUTTEN.NL

IVN Bomenfestival

Door René Horsten, regio-coördinator IVN Bomenfestival Midden-Limburg

In 2021 organiseert IVN (vrijwilligers samen met de beroepsorganisatie) van maart tot en met december het IVN Bomenfestival Limburg. Met dit festival willen we jong en oud laten beleven, hoe belangrijk bomen zijn voor mens en natuur.

Alle IVN-afdelingen doen mee en er komt in elk van de 5 Limburgse regio's een estafette van bomenactiviteiten. Per IVN-regio worden ongeveer 8 bomenactiviteiten georganiseerd door de lokale afdelingen en de IVN-beroepskrachten. In heel Limburg zijn er in totaal 40 activiteiten rondom het thema bomen.

Voor de organisatie is een kernteam geformeerd, bestaande uit 5 regiocoördinatoren met projectmatige ondersteuning van de beroepsorganisatie IVN Limburg.

De activiteiten en data worden door de regiocoördinator met de afdelingen afgestemd, zodat er per regio een mooi programma komt te staan. Aan het eind van elke activiteit wordt het 'estafettestokje' overgedragen aan de volgende afdeling/organisator.

IVN Roermond e.o. participeert met 5 activiteiten. We hebben excursies in Park Hattem en Munnichsbos en

samen met IVN Helden een excursie over relatie bomen/paddenstoelen. Ook voor de Speurneuzen wordt een bomenactiviteit georganiseerd. Een van de cursisten van de natuurgidsenopleiding verzorgt in Duitsland een jeugdactiviteit over bomen.

Partnerorganisaties zijn uitgenodigd om deel te nemen. Stichting Groen Weert verzorgt samen met IVN Weert een activiteit en Groen Hart Leudal organiseert een midzomeravondwandeling in het Leudal.

De stichtingen Studiegroep Leudal en Groen Hart Leudal organiseren in 2021 een expositie over bomen. Kring Roermond van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg participeert met een mooie activiteit.

Het hele programma wordt nog dit jaar gereed gemaakt. Voor meer informatie zie www.ivn.nl/bomenfestival.

We volgen de corona-ontwikkelingen op de voet en zullen in januari a.s. bekijken of we de aanvang van het bomenfestival moeten opschuiven.

Met dit festival willen we via verhalen over bomen mensen laten ontdekken en beleven hoe bijzonder en hoe belangrijk de natuur is én de mensen laten kennismaken met IVN.

Van insectenhotel tot kraamkamer voor egels

Het insectenhotel in de tuin van familie Cabolet dat door een vernuftige opbouw tevens een kraamkamer voor egels werd.

De beschermd gelegen achterkant met de ingang

Het resultaat: jonge egels!

Mag ik mezelf even voorstellen: mijn naam is Haas

Mocht u het nog niet weten; ik sta sinds kort op de "Rode Lijst". Volgens de deskundigen schijnt het niet zo goed met ons hazen te gaan. Als soort worden wij bedreigd om te verdwijnen uit Nederland.

De geleerden vertellen ons dat dit door de landbouw (bedrijven) komt die geen rekening met ons houden. Zodoende is er bijna geen juiste biotoop meer voor ons beschikbaar en daar bovenop wordt er nog altijd intensief op ons gejaagd. Dit verklaart waarom ik zo weinig soortgenoten tegen kom in mijn veldje, waar ik mee bevriend zou kunnen worden.

Laatst was ik al vroeg wakker en ben toen aan mijn dagelijks rondje begonnen, het zag er naar uit dat het een prachtige zonsopkomst ging worden.

Toen ik op mijn lievelingsplek aan kwam, daar waar de zon het

eerst voelbaar is, zag ik vanuit mijn ooghoeken iets verdekt zitten in het veld. Instinctief neem ik actie, want dat zit in onze genen, aangezien wij als soort altijd al bejaagd zijn.

Ik druk me naar de grond en houd me muisstil, zo heb ik kans dat ik niet word opgemerkt.

Hopelijk hebben ze geen honden bij zich want die kunnen mijn geur oppakken, met als gevolg dat ik moet rennen voor mijn leven.

Intussen lig ik al een tijdje, ik weet niet precies hoelang.

Het is telkens weer een grote impact als het om je leven gaat.

Het blijft stil, zouden ze weg zijn? Ik denk dat er geen honden zijn, pfff.

Kan ik voorzichtig opstaan om te zien hoe de situatie is? Alert blijven is nodig om bij gevaar in volle snelheid te kunnen vluchten.

Als ik behoedzaam het veldje over kijk zie ik iemand zitten met iets in de aanslag, maar het lijkt niet op een jachtgeweer. Wat kan het dan zijn?

Voor alle zekerheid blijf ik nog maar even stil zitten. Intussen word ik wat rustiger en realiseer me dat het geen jager is maar een fotograaf. Zou ik het aandurven om me op mijn mooist te tonen?

Waarom ook niet, misschien helpt het als mijn foto de wereld overgaat op facebook.

Misschien gaan ze ons hazen anders zien dan als een hoofdrecht met kerst.

Ik neem mijn beste pose aan en hoop dat de fotograaf dat dan goed vastlegt.

Het is mooi geweest, ik ga er vandoor, je weet nooit wat er nog allemaal kan gebeuren. Misschien is het toch nog een jager, dus kies ik liever het hazenpad.

Dank u wel meneer de Haas, het was me een genoegen u te mogen ontmoeten. Ik zal u zeker nooit meer vergeten want dit zijn de pareltjes waar we als fotograaf op hopen en dit te mogen delen met anderen om te laten zien hoe mooi de natuur kan zijn.

Foto's en tekst van Peter Keijzer

Lid worden?

Wilt u iemand anders lid maken of zelf lid worden van onze IVN-afdeling?

Dat kan! IVN Roermond e.o. is een actieve afdeling met ongeveer 280 leden. Onze opgeleide natuurgidsen organiseren excursies en wandelingen in de prachtige natuurgebieden om ons heen. Daarnaast geven we workshops en cursussen over de natuur in het algemeen en specifiek over planten, insecten, vogels, het landschap, paddenstoelen en nog veel meer. De meeste van deze activiteiten zijn voor leden helemaal gratis! Zoekt u verdere verdieping? Neem dan deel aan één of meerdere van onze werkgroepen. Wij hebben bijvoorbeeld een actieve foto-, vogel-, heide- en plantenwerkgroep. En voor volwassenen met een verstandelijke beperking hebben wij een speciale groep, de Speurneuzen, die onder begeleiding elke maand een wandeling maakt.

Lidmaatschap kost u twee euro per maand. Naast de vele gratis activiteiten waaraan u deel kunt nemen, ontvangt u Het Schrijvertje, ons afdelingsblad met interessante artikelen over de natuur, viermaal per jaar gratis in huis. Een huisgenoot betaalt slechts 5 euro per jaar en kinderen zijn zelfs gratis lid.

Voor het aanmelden van een nieuw lid kijkt u op www.ivnroermond.nl.

Wij heten u of uw bekende van harte welkom!

Duurzaamheid: wat kan ik daar nu aan bijdragen?

Inspiratie nodig? Vele opties: sluit je aan bij IVN-gemeenschap “Samen Duurzaam”, het lokale netwerk “De Omwentelaars”, wordt actief bij een lokale energiecoöperatie of bij het initiatief Herenboeren Roermond.

Door Janne Opmeer

De vraag gesteld in de titel van deze bijdrage is een vraag die veel mensen, waaronder veel leden van IVN Roermond e.o., zich vast regelmatig stellen. In het laatste beleidsplan van IVN Roermond e.o. is eerder de definitie van duurzaamheid omarmd die luidt: “Genoeg voor iedereen voor altijd.” Dat is toch iets waar toch ieder mens zijn of haar steentje aan zou willen bijdragen. Maar hoe dan?

Duurzaamheid in vierde kwartaal jaarprogramma IVN Roermond e.o. vervallen door corona

Gedurende het laatste kwartaal van 2020 zou met activiteiten in het IVN-jaarprogramma uitvoerig aandacht worden besteed aan duurzaamheid. Zo stond voor november het spelen van de “We-Energy-Game” gepland en voor december het verzorgen van een lezing/workshop over de IVN-onlinegemeenschap “Samen Duurzaam”. Thema’s die in deze onlinegemeenschap het afgelopen jaar zijn belicht waren: Klimaatontwikkeling, Energie, Vergroening, Voedsel, Biodiversiteit, Waterkwaliteit, Kleding, Circulair Denken, Zwerfafval, Bodemdieren, Consumptie en in december Mobiliteit. Helaas gooide corona roet in het eten, maar wat in het vat zit.....

Mogelijk wil je, nu deze lezing/workshop over “Samen Duurzaam” niet kan doorgaan hier toch meer over weten: Meld je dan via OnsIVN aan bij de groep “Samen Duurzaam”. Het kost je niets en je kunt er altijd wat wijzer van worden.

De Omwentelaars gaan door

In het lentenummer 2020 jaargang 30 nummer 2 besteedde ik al aandacht aan zowel IVN-gemeenschap “Samen Duurzaam” als het lokale netwerk “De Omwentelaars”. In het herfstnummer 2020 jaargang 30 nummer 4 stond op pagina 15 een uitgebreid artikel van de hand van Trees de Schoot over Functiedenken. Trees is recent lid van IVN Roermond e.o. en één van de oprichters en kern-groep-leden van “De Omwentelaars”. De Omwentelaars

zijn mensen uit de wijde omtrek van Roermond die zich inzetten voor of interesse hebben in een duurzame samenleving en een goede kwaliteit van de leefomgeving. Concreet door voorbeelden te laten zien van wat mensen al doen en ze met elkaar in contact te brengen. Door te inspireren om zelf aan de slag te gaan. Hun 1e bijeenkomst vond op 5 maart 2020 plaats tijdens een drukbezochte avondbijeenkomst in De Graasj in Roermond. Daarna hebben met een maandelijks frequentie nog 7 inspirerende bijeenkomsten plaatsgevonden. Vanwege de steeds wisselend geldende coronamaatregelen zowel online, als een combi van live en online. Tijdens de onlinebijeenkomst van 3 november is een vragenlijst afgenomen over hoe De Omwentelaars hun 2de bestaansjaar richting willen geven. Met een eindejaarspauze in december vindt op 7 januari 2021 de eerstvolgende volgende Omwentelaarbijeenkomst plaats. Wil je meer weten? Kijk dan op de website: <https://deomwentelaars.nl/>. Je kunt je ook vrijblijvend aanmelden voor hun nieuwsbrief via <https://deomwentelaars.nl/nieuwsbrief> en daar vragen stellen.

Tenslotte

In dit blad besteed ik elders in 2 korte artikelen ook nog aandacht aan een 2-tal initiatieven waarmee op een andere wijze concreet geprobeerd wordt invulling te geven aan 2 duurzaamheidsthema’s, namelijk energie, via lokale Energiecoöperaties zoals RoerOm Energie en Leudal Energie en duurzame voedselproductie via Herenboeren Roermond.

De Omwentelaars
SAMEN AAN DE SLAG MET DUURZAAMHEID

Tussen Maas, Roer en Hambeek

Door Leo Koster

Tussen deze drie wateren ligt de openbare basisschool “Aan de Roer”, gebouwd omstreeks 1995. Twee van onze vijf kleinkinderen zitten al jaren op deze school en als je opa of oma bent word je weleens verzocht om bij te springen. Donderdag is voor onze twee kleinkinderen “onze” dag. Ik sta tijdig bij de school om ze af te halen. De ene keer hebben ze afgesproken bij een vriendje, de andere keer neemt ieder zijn eigen vriendje mee en rijden we gezamenlijk naar Maasniel.

Daar de omgeving van de school de moeite waard is om er te wandelen, ben ik altijd veel te vroeg aan de school en wandel ik op mijn dooie gemak langs de Maas, Hambeek en Roer. Nu een kleine indruk wat ik er tijdens diverse

jaren allemaal tegen ben gekomen.

Ik wandel via de Hammerveldlaan richting tv-toren en via betonnen trappen kom ik bij de Hambeek. Ik wandel stroomopwaarts. In het talud heb ik al de slipbladige kaardenbol in bloei gezien, de bloemhoofden zijn eivormig, het is een tweejarige plant, een exoot en het blad is diep geveerd tot bijna op de middennerf.

De tv-toren is gebouwd in de jaren 1957 en 1958, was 176 meter hoog, doch per 03-08-2007 “slechts” 156 meter. Bovenin is een kast voor de slechtvalk geplaatst. Diverse jaren zijn er met succes jongen uitgevlogen. De ogen van deze roofvogel zijn 4 keer beter dan die van de duif en zelfs 2 keer beter dan van de havik. In duikvlucht (met

dichtgeklapte vleugels) kan deze vogel een snelheid bereiken van ruim 300 km/uur. Ze beschikken over een valkentang waarmee de prooi verscheurd kan worden. Achter de Hambeek, op de voormalige Pabo-locatie, wordt parkwijk 't Ham gerealiseerd. Watervilla's kunnen in de Hambeek beschikken over een eigen aanlegsteiger.

Links een houten sculptuur voorstellende een bever. Dit is het werk van kettingzaagkunstenaar Roel van Wijlick. Ik wandel onder de Burgemeester Geuljanslaan door, links de opgeknapte skatebaan. Hier ligt nog wel eens afval dat in de afvalbak gedeponeerd had moeten worden. U kent wel het probleem met de plasticsoep: het kan hier beginnen. In het bosje links hoorde ik in mei 2018 en 2019 ongeveer 1 maand lang een zingende nachtegaal. Aan de overzijde van de Hambeek ligt een lange, hoge betonnen constructie, om de daar aanwezige woningen te beschermen tegen wateroverlast. Onder enkele treurwilgen op de oever van de Hambeek zag ik op 6 februari 2020 een donkerkleurige volwassen bever. Door de hoge waterstand

Bever in actie in de uiterwaarden, foto Sandra Dieteren

was deze bever verjaagd uit zijn veilig gewaande burcht. De vegetatie wordt hier kort gehouden door het inzetten van een schaapskudde. Verlagen langs de oever kunnen duiden op voormalige oude burchten van de bever. Bomen met grote samengestelde en oneven geveerde bladeren staan hier, het zijn hemelbomen. Tegen de glooiing van het talud groeit ook veelvuldig de zwarte toorts. Aan de overkant van de Hambeek lag het zwembad. Dit bad werd in mei 1950 geopend aan de Maastrichterweg. Ik zie ook een duidelijke wissel van de plas bij Hattem naar de Hambeek, hier waggelt dus geregeld een bever over. Ik heb zicht achter de damwand op de 470 meter lange vistrap in de Groene Overlaat. Het hoogteverschil tussen Roer en Hambeek is 2,5 meter.

In 2006 werd deze vispassage aangepast en o.a. voorzien van grote rechtopstaande stenen en is de inzwemopening verlegd naar de balgstuw bij het Hoge Bat. Bij een grote waterafvoer via de vistrap wordt veel zand meegevoerd. Het zandige water stroomt over de damwand en creëert aan de andere kant van de damwand een zandig eilandje. Op de damwand heb ik vaker een vissende ijsvogel gezien. Richting de hockeyvelden staat een trompetboom. Deze boom bloeit met prachtige witte bloemen als orchideeën en beschikt in een later stadium over lange peulen. De

soort wordt daarom ook wel "bonenboom" genoemd. Ik heb zicht op het Hoge Bat. Deze waterkering is 59 meter lang en 19 meter breed en is voorzien van een 80 cm hoge balgstuw die gevuld is met water. Water aflaten betekent een versnelde afvoer van Roerwater naar de Hambeek. Zo wordt wateroverlast voorkomen.

Ik wandel verder langs de Roer. De oever van de Roer is op veel plaatsen verstevigd door Ardense zandsteen. Door zijn gelaagdheid is deze steensoort uitermate geschikt voor oeverversterking. De Roer is een veenbeek die ontspringt in België in de Hoge Venen. Via Kalterherberg stroomt ze Duitsland binnen. De Roer heet in het Duits Rur. Via Vlodrop komt ze ons land binnen. Van bron tot monding is ze ongeveer 205 km lang. Door Nederland stroomt deze kleine, snelstromende en meanderende rivier ongeveer 22 km. De waterkwaliteit van de Roer was sterk verontreinigd. Zware metalen als cadmium, zink en koper overschreden regelmatig de norm. Deze situatie is sterk verbeterd. Dit riviertje is één van de soortenrijkste waterlopen in Limburg. Er zijn nu meer dan 53 vissoorten waargenomen. In de jaren 70-80 waren dit slechts 8 soorten.

Links heeft men zicht op een verlaging met dode, afgeknotte Canadese populieren. Een zware storm heeft de toppen als luciferhoutjes weggeblazen. In deze bomen diverse spechtengaten en tondelzwammen. De "lach" van de groene specht hoor ik hier regelmatig en de grote bonte specht heb ik hier ook vaker gezien. Links een poel met opgaand riet. Op 2 februari 2017 ontdekte ik hier het kunstig gebouwde nestje van de kleine karekiet. Ook hier staat weer een creatie van Roel van Wijlick, nu een eend.

Ik wandel over een houten brug. Uit het rietveldje rechts vlogen op 11 juni 2020 twee ijsvogels. Via de toegangsweg naar Concordia, met links fraaie platanen, wandel ik naar de Burgemeester Geuljanslaan. Dr. Robert, Maria, Albert, Alois Geuljans (1910-1975) was van 1 december 1945 tot 15 december 1959 burgemeester van Roermond. In het verleden liep ik vaak onder deze laan door en kwam ik bij een vuilvangscherm met daarachter een permanente waterkering uit 2008. Op het vuilvangscherm heb ik diverse keren de grote gele kwikstaart gezien en tussen de rotzooi zag ik op 4 oktober 2017 een dode bever. Maar in augustus 2019 vond hier langs de Roer een kaalslag plaats en werd het wandelpad afgesloten.

Bij extreem hoog water wordt deze stabiele waterkering gesloten en wordt het Roerwater naar links afgevoerd via de Groene rivier. Via de Groene rivier wandel ik verder. In het afwateringsslootje zwemmen diverse visjes. Ik denk aan de driedoornige stekelbaars.

Langs dit slootje staat een zielig wilgje. In februari 2020 zat in dit wilgje het mannetje van de ijsvogel. Om vanuit dit wilgje te vissen is voor de ijsvogel af te raden omdat het waterpeil veel te laag is. In het slootje groeien wel heel fraaie zwanenbloemen. Ik wandel naar de klepstuw in de Roer in het Groot Hellegat. De klepstuw zorgt ervoor dat via de molentak Roerwater naar de moderne waterkrachtcentrale met turbine stroomt. Deze vernieuwde centrale werd in 2000 opnieuw in gebruik genomen en

produceert natuurstroom voor een 700-tal huishoudens. Achter deze centrale werd in 2008 een vistrap aangelegd die zeer goed functioneert.

Via een betonnen rand wandel ik langs de Groene rivier en steek de Burgemeester Höppenerlaan over en wandel verder langs de Waterscouting St. Franciscus. Via de verlaging wordt hier bij grote wateroverlast het Roerwater afgevoerd naar de Maas.

Rechts heb je zicht op de Maas, de ruggengraat van Limburg. Deze regenrivier ontspringt uit 5 bronnen in Noord-Frankrijk, waaronder Pouilly-en-Bassigny op het plateau van Langres. Ze stroomt 450 km door Frankrijk, 150 km door België en 250 km door Nederland.

Ik kom bij de Rode Brug (aan de rooij brök). De oudste vermelding van de Rode Brug is van 07-04-1650. Ik ga de brug niet over. Bij het kruisbeeld wandel ik richting Hambeek. "Het Schipperskruis", werd op 6 april 1950 ingezegend maar het werd verplaatst i.v.m. het versterken van de waterkeringen ter plaatse en opnieuw ingezegend in 1996. De spreuk bij dit kruis is; "Ich woon neet inkel in de kerk, mer gaon auch mit uch nao eur wèrk." Als ik onder een andere houten brug wandel, ga ik bij een links gelegen betonnen trap omhoog. Ik kom op de Hammerveldlaan waar de Basisschool "Aan de Roer" is gevestigd en waar ik onze kleinkinderen ophaal.

Beleef de natuur

IVN Natuuracademie

Volg een cursus bij IVN. De grootste en meest diverse natuuracademie van Nederland. Interessant, leuk en je geniet er na nog meer van buiten zijn.

IVN is de grootste aanbieder van natuurcursussen in Nederland. Al sinds onze oprichting in 1960 leren we mensen over de natuur, en hoe ze hun kennis, kunde en enthousiasme weer over kunnen brengen op anderen. Zo hebben we onder andere al 16.000 natuurgidsen opgeleid.

Voor de meeste educatie hoef je geen lid te zijn van IVN. Leden krijgen vaak wel korting. We delen onze kennis over de natuur graag met iedereen. Daarom heb je meestal ook geen voorkennis nodig. Mocht iets wel voor gevorderden zijn, dan staat dat aangegeven.

Wat is het aanbod?

We hebben een divers aanbod met korte workshops tot een paar opleidingen. Je kunt het beste rondklikken bij de andere kopjes in de balk aan de linkerkant om het complete aanbod te bekijken. We ontwikkelen altijd door zodat we aan blijven sluiten op veranderingen in de natuur, de maatschappij en mogelijkheden in het aanbieden van educatie. Grofweg hebben we twee typen cursussen:

- Over de natuur. Leer alles over vogels, planten of paddenstoelen. Maar ook over de sterren of natuurfotografie. En dit zijn maar een paar voorbeelden.

- Leer anderen meenemen naar buiten. Dan krijg je een basis mee over de natuur, maar leer je vooral hoe je de natuur leuk en interessant kunt maken voor anderen. Bijvoorbeeld in de natuurgidsenopleiding of natuurouder-cursus.

Wat is de visie op educatie?

Bij al onze educatie staat de natuur centraal. We geloven in educatie die:

- Kwalitatief sterk is. We zijn of betrekken experts.

- Ruimte geeft voor persoonlijke aandacht.

- Niet alleen maar theorie is, maar afwisselend en interactief. Zeker bij onze cursussen ga je ook altijd lekker naar buiten.

- Laagdrempelig is. Je hoeft geen expert te zijn om mee te doen.

Kort samengevat. De natuur is zo fijn en leuk, dus dan moet educatie over de natuur dat toch ook zijn?

Wie organiseren dat allemaal?

Bij IVN hebben we veel inhoudsexperts over natuuronderwerpen en mensen met veel kennis en kunde van didactiek. Samen, vrijwilligers en beroepskrachten, werken we aan een mooi en divers aanbod zodat er voor iedereen wat interessants te vinden is. Daardoor kan het ook wisselen of je te maken hebt met een beroepskracht of een vrijwilliger. Hoe dan ook: we werken allemaal vanuit een groen hart voor de wereld om ons heen.

Je vind IVN Natuuracademie onder www.ivn.nl/natuuracademie

Bermbeheer in Roermond deel 3

Door Wilbert Dekker

In 2020 hebben we met een aantal mensen van NHGL en IVN met name de stroken langs de Wirosingel gemonitord. Daarvan heb ik in Het Schrijvertje verslag gedaan. Er waren op enkele plaatsen interessante vondsten. Met name in de greppels op de hoek Broekhin-Wirosingel. In de commissie Ruimte van de gemeenteraad in juni stelde ik voor samen met Maasgouw een excursie te organiseren. Die vond plaats op 6 oktober met een groep gelijkgestemden uit Maasgouw en Roermond. Veilig op afstand in de openlucht. Wethouders en raadsleden.

John van den Berg van Maasgouw vertelde over het nieuwe bermbeleid in die gemeente. De twee kilometer lange weg langs het Lateraalkanaal wordt in drie fases gemaaid: een strook in mei, een tweede strook later en de derde strook pas in september. Ook de bomen zijn niet van één soort, maar van allerlei hier gebruikelijke soorten. Nu in het derde jaar staat al een duidelijk groter aantal soorten planten.

Dave Prevos, stadsecoloog van Roermond, is al vorig jaar begonnen met evaluatie van het bermbeheer. Hij vertelde dat zowel het maaien als het begrazen anders gaat de komende jaren. Maaien met 12 cm hoog in plaats van 5 cm hoog de maaibalk scheelt al veel voor de insecten. Ook in fases maaien scheelt al heel veel: afgelopen juli zichtbaar op vele plaatsen langs de Wirosingel. Taluds minder vaak maaien scheelt ook veel.

Ook de schapenbegrazing wordt niet meer overal drie keer per jaar toegepast. In plaats daarvan wordt per gebied toegewerkt naar een bepaald natuurstype. Bovendien worden op meerdere plekken gebieden uitgerasterd.

Bij herinrichtingen kiest Roermond vaker voor extensieve

Drie jaar ander beheer langs Lateraalkanaal in Maasgouw, foto John van den Berg

vegetaties, zoals in Herdenkingspark Hattem, omgeving waterschapsgebouw en nabij de parkeervoorziening aan de N280 bij Arlo.

Samen met omwonenden komen bepaalde gazons ook in aanmerking om omgevormd te worden naar bloemrijke vegetaties. Die zijn goed voor veel meer insecten, zijn ook beter bestand tegen lange droogtes en kunnen door gevarieerde doorworteling ook beter water vasthouden. En ze geven veel mensen een intense natuurbeleving.

Ook komend jaar willen we in maart verder gaan met monitoring van stroken langs de Koninginnelaan, Wirosingel en Oranjelaan. Wie mee wil doen is welkom.

Wilbert Dekker 06 1872 3728 of w.dekker1@home.nl

Herenboeren, samen duurzaam voedsel produceren

Door Janne Opmeer

Meer grip krijgen op uw eigen eten met Herenboeren

Ook in Roermond loopt een initiatief om te komen tot een Herenboerderij.

Mogelijk heeft u al het bericht gelezen in Dagblad de Limburger van maandag 2 november 2020.

Er is een initiatief gestart om, in navolging van o.a. Bostel en Weert, te komen tot een Herenboerderij in Roermond.

Herenboerderij

Een Herenboerderij is een kleinschalig, gemengd bedrijf opgericht door een coöperatie van consumenten die grip willen krijgen op hun eigen eten. Ze vormen uit hun midden zelf het bestuur en beslissen wat voor groenten, fruit en vlees geproduceerd worden. Gezamenlijk nemen ze een boer in loondienst die de dagelijkse leiding op de boerderij heeft en op een duurzame en professionele wijze voedsel produceert exclusief voor de leden. De leden nemen wekelijks, tegen betaling, vers voedsel af van hun eigen boerderij.

Wat is er nodig

Voor de opzet van een Herenboerderij zijn tussen de 150 tot 200 deelnemende huishoudens nodig; ongeveer 500

personen inclusief kinderen. Dat zijn eenpersoons- en tweepersoonshuishoudens en gezinnen met kinderen. Iedereen die gezond en eerlijk voedsel belangrijk vindt. Het doel van Herenboeren is het bereikbaar maken van smaakvol, gezond, veilig, duurzaam en betaalbaar voedsel voor iedereen. Op het moment van schrijven zijn er zo'n 25 huishoudens die een intentieverklaring tot deelname hebben ondertekend. Dat betekent dat de eerste concrete stappen richting een Herenboerderij in Roermond zijn gezet.

Meer weten?

De initiatiefnemers organiseren de komende tijd maandelijks (vanwege corona) digitale informatieavonden. De eerstvolgende informatieavonden staan gepland op 10 december en 14 januari, beiden aanvang 20.00 uur. U kunt zich daarvoor opgeven via: herenboeren.roermond@gmail.com

Via dat e-mailadres kunt u zich ook aanmelden voor de nieuwsbrief die met enige regelmaat zal verschijnen. Een eigen website heeft het initiatief in Roermond nog niet, maar heel veel algemene informatie over Herenboeren is te vinden op: <https://www.herenboeren.nl/>

ZAAL ***'t LEUKE*** CAFÉ

Leukenstraat 6, 6099 AR Beegden
www.leukebeegden.nl

Uw adres voor:

- Verenigingen
- Vergaderingen / bijeenkomsten
- Voorlichting / werving / opleiding
- Cursussen
- Recepties
- Koffietafels
- Bruiloften
- Feesten & partijen

Soortenbeleid van het Waterschap Limburg

Onlangs ontving de redactie van Het Schrijvertje het verzoek van Waterschap Limburg om aandacht te besteden aan hun nota soortenbeleid. Het is een beleidsstuk waarin het Waterschap zicht geeft op hun aanpak van z.g. plaagsoorten en gewenste soorten.

'In het dagelijks beheer van onze dijken, watergangen en buffers komen we geregeld plaagsoorten tegen die de stabiliteit van dijken aantasten, de waterafvoer belemmeren, de ecologische ontwikkeling verstoren, gezondheidsrisico's voor mensen geven of hinderlijk zijn voor aangrenzende eigenaren. Daarnaast zijn er gewenste soorten die we juist willen beschermen en bevorderen. De nota soortenbeleid beschrijft hoe wij in hoofdlijnen omgaan met plaagsoorten en biodiversiteit.'

De redactie vindt het belangrijk om natuurliefhebbers hier kennis van te laten nemen. Het is toegankelijk en interessant materiaal waarmee we onze kennis kunnen vergroten. De volledige nota plaatsen we op onze website onder 'Lezenswaardig'. Tevens krijgen jullie van ons hierbij de link naar de website van het waterschap.

Kijk op: <https://www.waterschaplimburg.nl/overons/beleid/soortenbeleid/>

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
 tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

"Met 35 jaar ervaring in fotografie kunnen wij uiteraard een schat aan informatie en adviezen verstrekken, waardoor goede resultaten meteen haalbaar zijn."

Al jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "Swarovision" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 10 jaar garantie wordt gegeven.

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCB II, TLS-APO en iPhone adapter gaat de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE voor u open.

Met gemak haalt u het moeizaam te benaderen dier 40...50...60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk!

SWAROVSKI
OPTIK

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 30 kijkers en telescopen.

NL doet

Door René Horsten

NL-doet actie: planten vruchtbomen in de tuin van Elivagar

Begin van dit jaar heeft het Oranjefonds een financiële bijdrage toegekend voor het planten van vruchtbomen bij Elivagar.

Elivagar begeleidt mensen met een verstandelijke beperking. Men heeft een onderkomen naast de tuin van zorgcentrum St. Elisabeth.

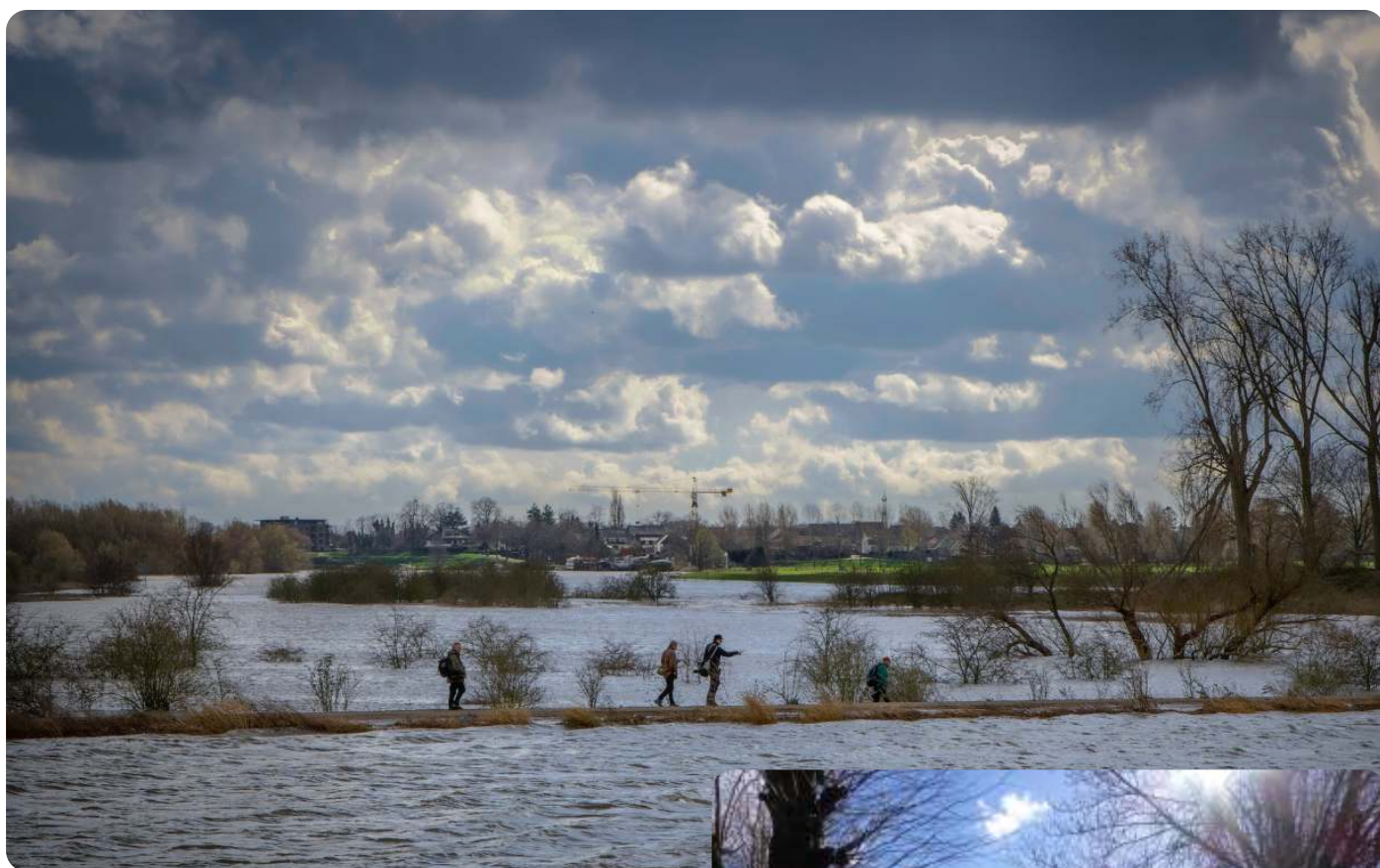
Oorspronkelijk was het planten van de bomen in maart gepland, maar vanwege corona is dat uitgesteld.

Tot grote tevredenheid van een ieder zijn 26 november jl. de boompjes geplant met behulp van een enthousiaste IVN-er.

Met dank aan het Oranjefonds

Aanplant vruchtbomen, foto aangeleverd door de schrijver

Winnaar Groene Camera Trofee 2019, Peter Keijzer

Groene Camera Trofee 2019

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in oktober is de Groene Camera Trofee 2019 uitgereikt.

Dit jaar is een actieve IVN foto de winnaar geworden.

De genomineerde foto's zijn als collage op de website te zien. Voor 2020 en 2021 kun je weer foto's insturen naar de fotomaster@ivnroermond.nl

De regel is max. 5 foto's per activiteit per persoon.

Zie ook onze website.

Groene Camera Trofee, tweede plaats, Willemiek van Deutekom

Tiny Forest 'het Vlinderbos' op de Kemp aangeplant

Door Rob van Vugt

Het Vlinderbos aan de Surinamestraat op de Kemp is het tweede Tiny Forest in Roermond. In mei 2019 werd door de buurt dit burgerinitiatief gestart en op donderdag 19 november was de plantdag met de kinderen van basisschool 't Mozaïek. Het is een plek voor jeugd, natuur & biodiversiteit, educatie, ontmoeten en duurzaamheid. In dit project werkten verder IVN, de gemeente Roermond, bowonersgroep de Kemp, Wel.kom, Donker Groen hoveniers en het Citaverde College samen. De leerlingen van het Citaverde zullen straks voor het periodieke onderhoud zorgdragen. Begin september hebben de leerlingen van de groepen 3 en 4 een voorpretles en een ontwerpessie gehad. Op 1 oktober vond een informatieavond voor de wijkbewoners plaats, nadat de werkgroep in juli al via een deur-aan-deuractie de direct omwonenden had geïnformeerd en uitgenodigd hun suggesties, vragen en eventueel zorgen te uiten.

Groot feest op de Kemp, ondanks het feit dat vanwege corona de officiële opening door wethouder Rens Evers nog niet kon plaatsvinden. Superenthousiaste kinderen, een onthulling van het naambord, muziek door de kinderen zelf in de vorm van een drumsessie, 700 boompjes de grond in, opnames met een drone, appeltjes voor het harde werk, naamtags aan de boompjes en hoveniers die alles vakkundig begeleiden.

Het Vlinderbos is 220 m² groot en heeft van bovenaf de vorm van een paddenstoel, waarbij de zitplaatsen van boomstammetjes in het buitenleslokaal de stippen van de paddenstoel vormen. Door het Tiny Forest loopt een bloetevoetenpad, dat uit verschillende grondsoorten zal bestaan. Binnen de lijnen van dit pad zijn fruitbomen aangeplant, die straks eetbare vruchten voort zullen brengen, een idee uit de buurt. Bij de ingang van het Tiny Forest is en vlinderidylle aangeplant, welke de aanleiding is geweest voor de naamgeving van het bos. Deze naam is bedacht door de leerlingen van de school die ook het ontwerp voor het bos hebben gemaakt, dat door Donker Groen verder is uitgewerkt. Bewoners van de wijk zullen samen met Wel.kom een insectenhotel maken dat in het voorjaar bij de ingang van het Tiny Forest geplaatst zal worden.

Kenmerkend voor dit Tiny Forest is de verbinding die getracht is te leggen tussen de wijken Kemp en Kitskensberg en het betrekken van de jeugd van 12 tot 18 jaar bij het project, waarbij zij ook een stukje 'eigenaarschap' krijgen en de afgelopen weken hebben meegedacht over het ontwerp. Een aanwinst voor Roermond Zuid. Uiteraard zal zodra de omstandigheden rondom corona dit toelaten een officiële opening door de wethouder plaatsvinden.

Waterteunisbloem

Hiernaast een foto van de waterteunisbloem in de Oude Maas nabij de Hompesche Molen. Het ziet er best mooi uit maar deze uit Amerika komende plant wordt gerekend tot de z.g. 'plaagsoorten' naast breed pijlkruid, grote water- navel, parelvederkruid, smalle waterpest, watercrassula.

Een plaagsoort is een soort die schade of overlast veroorzaakt. Dit is iets anders als een exoot die zich vestigt en explosief ontwikkelt en door menselijk handelen in ons land terecht is gekomen.

Het Waterschap Limburg streeft naar de uitvoering van een beleid waarbij 'plaagsoorten' beperkt worden en gewenste soorten beschermd en bevorderd worden.

Kijk even op pagina 16 voor de verwijzing naar de nota.

Waterteunisbloem bij Stevenweert, foto Frans Hendrixx

Het Roerdal bij de fietsbrug, foto Huug Stam

Ommetje Roerdal

Door Huug Stam

Aangenaam verrast was ik in de nieuwsbrief van Mens en Natuur een beschrijving te lezen van een Ommetje Roerdal.

Elke twee dagen wandel ik van huis uit over het Fietspad Roerdal naar kasteeltje Hattem en via de vistrappen over de Kapellerlaan weer naar huis. Veel mensen begrijpen niet dat je vaak dezelfde route loopt. Regelmatig maak je echter iets onverwachts mee zoals een waarneming of ontmoeting. Onlangs zag ik voor het eerst struikelstenen in het trottoir van de Kapellerlaan die wellicht al veel eerder geplaatst zijn. Zaken die niet kloppen geef ik uiteraard door. Voorbeelden zijn vandalisme, het weghalen van Natura2000-bordjes, het dumpen van afval, het blijven branden van de verlichting langs het Fietspad Roerdal wat tegen de afspraak is. De maatregel is nodig vanwege de bescherming van vleermuizen. Tenslotte vermeld ik de palen die midden op het fietspad horen te staan, wat dit jaar nog geen enkele keer is gebeurd. Dit heeft tot gevolg dat regelmatig bedrijfsauto's van met name hoveniersbedrijven en de gemeente Roermond het Fietspad Roerdal gebruiken als sluiptroute.

Van heel andere orde zijn gebeurtenissen met een agrarische achtergrond zoals vee wat uitgebroken is en in de maïs loopt of een rund wat kreupel is. Een en ander geef ik gevraagd of ongevraagd door aan de betreffende veehouder.

De wandeling loop ik meestal alleen. Twee maal liep ik hem met Hermien, die bekend is van tv. Dit was ter voorbereiding van en de uiteindelijke excursie voor Natuurlijk Roermond met als thema "Kansen en bedreigingen van het Roerdal".

Hoewel het een relatief klein gebied betreft, zijn er vele organisaties en bedrijven actief. Voorbeelden zijn Rijkswaterstaat, de provincie Limburg, Waterschap Limburg, de gemeente Roermond, grondeigenaren en gebruikers. Bij niet alle organisaties is het eenvoudig om als natuurliefhebber een luisterend oor te vinden. Om over de te treffen maatregelen nog maar niet te spreken.

Eén van de bedreigingen die vooralsnog is weggenomen betreft het creëren van een wandelroute van Kasteeltje Hattem naar Odiliënberg. Waakzaamheid blijft echter geboden.

Verbeterpunten die na melding zeer snel gerealiseerd zijn betreffen het vervangen van de rubberstroken aan de toegangshekjes en het plaatsen van een bord doodlopende weg aan het begin van de halfverharde weg parallel aan de spoorlijn richting kasteeltje. Geen luisterend oor kreeg het voorstel om bij de herinrichting van het Herdenkingspark het terrein flauw te laten oplopen zodat men over de spoorlijn een goed zicht zou hebben op het mooie Roerdal.

Na de vistrappen passeert men de achterzijde van het tankstation wat door eenvoudige aanpassingen een minder grote dissonant in het landschap zou kunnen zijn.

Met de IVN Routes app heb je altijd ruim 280 wandelingen en fietsroutes én een digitale natuurgids op zak. Vind een wandeling bij jou in de buurt, of zoek op routes die speciaal geschikt zijn voor kinderen of ouderen. Download de app nu gratis voor Android en iPhone op Google playstore of Apple Store.

Inmiddels staan er bijna 300 routes in heel Nederland in de app en elke maand komen er nieuwe wandelingen bij. Alle IVN Routes zijn offline te gebruiken nadat de route is gedownload.

INDIEN ONBESTELBAAR: PASTOOR PINCKERSSTRAAT 12D, 6071 NW SWALMEN

Beleef de natuur

*De redactie wenst u fijne feestdagen
en een voorspoedig 2021*

Contactpersonen

IVN Roermond e.o. organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen, neem dan contact op met één van de volgende personen:

Werkgroep Vogels

Vacature

vogelwerkgroep@ivnroermond.nl

Werkgroep Planten

Willemiek van Deutekom, 06-20903490 (regio oost)

Hermien Hendrikx, 06-13015190 (regio oost/west)

Natuurclub De Speurneuzen

Sjoerd van der Schuit, 0475-302733

Vlinderwerkgroep

René Horsten, 06-22468910

vlinderwerkgroep@ivnroermond.nl

Heidewerkgroep

Hermien Hendrikx, 06-13015190

hermienhendrikx@hotmail.com

Jeugdcommissie

Eef Schoffelen, 0475-552278

Fotowerkgroep

fotowerkgroep@ivnroermond.nl

Werkgroep Amfibieën en Reptielen

René Horsten, Hermien Hendrikx; zie hierboven

Zoogdierwerkgroep

Joost Geraets, Marieke van den Ende

zoogdierwerkgroep@ivnroermond.nl

meer genieten van het wandelen

Geniet meer van het struinen,
wandelen en excursies in de natuur
met de juiste wandelschoenen
en wandelkleding

We hebben een
enorme keuze en
helpen je graag

Altijd
10% korting op
alle schoenen
en kleding

ivn
beleef de natuur!

Ton Notermans
wandelsport - outdoor - kamperen

Dr. Philipslaan 25-B - Roermond - T. 0475-420610 - tonnotermans.nl

Macrofaunawerkgroep

Ron Van Pol, 06-25012712

macrofauna@ivnroermond.nl

Excursieloket

Frans Hendrikx, 0475-503291

excursies@ivnroermond.nl

Werkgroep Communicatie

Hubertine Broekmans

06-52541665

communicatie@ivnroermond.nl

Programmacommissie:

Peter Kessing, 06-25378119

programmering@ivnroermond.nl

Vertrouwenspersoon

Rikie Verhagen, 0475-464767

rikie.verhagen@ivnroermond.nl

Redactie Het Schrijvertje

Frans Hendrikx, 0475-503291

hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl

Fotomaster: fotomaster@ivnroermond.nl